

บทที่

6

กฎหมายห้ามสูบบุหรี่ระหว่างประเทศใน AEC
และอัตราการสูบบุหรี่

International Law on Smoking Bans in the AEC
and Smoking Prevalence Rate

อนุเทพ สุขศรีวงศ์
Anuthep Sooksriwong

บทที่

6

กฎหมายห้ามสูบบุหรี่ระหว่างประเทศใน AEC
และอัตราการสูบบุหรี่International Law on Smoking Bans in the AEC
and Smoking Prevalence Rateอนุเทพ สุขศรีวงศ์¹
Anuthep Sooksriwong

บทคัดย่อ

การสูบบุหรี่เป็นปัจจัยเสี่ยงหลักของโรคไม่ติดต่อเรื้อรังซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของการเสียชีวิตที่สูงที่สุดของคนทั่วโลก ที่ประชุมของ WHO Framework Convention on Tobacco Control (WHO FCTC) ได้นำเสนอแนวทางปฏิบัติต่อองค์การอนามัยโลก เพื่อให้ประเทศสมาชิกรับไปกำหนดมาตรการให้ประชาชนสูบบุหรี่หรือได้รับสัมผัสควันบุหรี่ให้น้อยลงได้แก่การกำหนดสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ (FCTC Article 8); การโฆษณา การส่งเสริมการขายและสนับสนุนกิจกรรม (FCTC Article 13); บรรจุกัมมันต์และการติดฉลาก (FCTC Article 11) ประเทศไทยและประเทศต่างๆ ใน ASEAN Economic Community (AEC) ในฐานะที่เป็นสมาชิกขององค์การอนามัยโลกได้ยอมรับข้อตกลงนี้มาปฏิบัติ

บทความนี้นำเสนอความหลากหลายของกฎหมายควบคุมการบริโภคยาสูบของประเทศต่างๆ ใน AEC ได้แก่ ประเทศไทย อินโดนีเซีย กัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย เวียดนาม เมียนมาร์ สิงคโปร์ บรูไน และเปรียบเทียบกับอัตราการสูบบุหรี่ของประชากรในแต่ละประเทศเหล่านั้น

¹ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง [anuthep_s@hotmail.com]

พบว่าทุกประเทศใน AEC เข้าเป็นสมาชิกของ WHO FCTC ยกเว้น อินโดนีเซีย และเป็นประเทศที่มีสัดส่วนประชากรสูบบุหรี่มากที่สุด ทั้งประเภทสูบในปัจจุบัน และสูบเป็นประจำ รองลงมาเป็น ฟิลิปปินส์ และลาว ตามลำดับ ส่วนประเทศที่มี สัดส่วนน้อยที่สุด คือ บรูไน สิงคโปร์ เมียนมาร์ ทุกประเทศใน AEC มีกฎหมาย เกี่ยวกับการควบคุมยาสูบ แต่มีรายละเอียดที่แตกต่างกันสำหรับประเทศไทยนั้น เมื่อเปรียบเทียบความเข้มงวดของกฎหมายจะถือว่าเป็นประเทศที่มีกฎหมายเข้มงวด มากกว่าประเทศอื่น ๆ ในด้านการประกาศสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ การโฆษณา ประชาสัมพันธ์และการควบคุมการออกแบบผลิตภัณฑ์บุหรี่

คำสำคัญ : กฎหมายห้ามสูบบุหรี่ อัตราการสูบบุหรี่

Abstract

Smoking is the major risk of communicable diseases which are primary cause of death of population around the world. WHO Framework Convention on Tobacco Control (WHO FCTC) introduced guidelines for implementation to WHO; aiming to member countries to adopt for setting up laws and regulations to control tobacco consumption. The measures are Smoke Free Places (FCTC Article 8); Tobacco Advertising, Promotion and Sponsorship (FCTC Article 13); and Tobacco Packaging and Labeling (FCTC Article 11). Thailand and countries among ASEAN Economic Community (AEC), as WHO member, adopted the guidelines.

This article reports the diversity of laws and regulations regarding control of tobacco consumption in Thailand, Indonesia, Cambodia, Laos, Philippines, Malaysia, Vietnam, Myanmar, Singapore and Brunei. Smoking prevalence of these countries was compared. It was found that all countries in AEC are WHO FCTC members except Indonesia. And the proportion of smoking population in Indonesia is the highest, both daily and current smoking. The second and third ranks are Philippines and Laos PDR respectively, while Brunei,

Singapore and Myanmar are the least three. However all AEC countries have tobacco control laws but different in details. Thailand has strong laws to control tobacco consumption in comparison to other countries; either in smoking free area, advertisement, or control on package design.

Key words : Laws control of tobacco, Smoking prevalence rate

บทนำ

การสูบบุหรี่เป็นปัจจัยเสี่ยงหลักของโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ได้แก่ มะเร็ง โรคหลอดเลือดและหัวใจ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของการเสียชีวิตที่สูงที่สุดของคนทั่วโลก ข้อมูลขององค์การอนามัยโลกรายงานว่าในปี พ.ศ. 2553 ประชากรมากกว่า 36 ล้านคน ทั่วโลกเสียชีวิตจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง² การสูบบุหรี่เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดมะเร็งปอด ร้อยละ 71 โรคทางเดินหายใจเรื้อรัง ร้อยละ 42 โรคหลอดเลือดและหัวใจ ร้อยละ 10 ดังนั้น ในแต่ละปีสาเหตุการเสียชีวิตของประชากรกว่า 6 ล้านคน เกิดจากการสูบบุหรี่ ทั้งที่สูบเองโดยตรง (direct tobacco use) และได้รับพิษของบุหรี่ทางอ้อม (second-hand smoke) และประมาณว่าในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ.2020) จำนวนผู้เสียชีวิตจากสาเหตุนี้จะเพิ่มเป็น 7.5 ล้านคนต่อปี จัดเป็นร้อยละ 10 ของจำนวนผู้เสียชีวิตทั้งหมด ที่ประชุมของ WHO Framework Convention on Tobacco Control (WHO FCTC) ได้นำเสนอแนวทางปฏิบัติต่อองค์การอนามัยโลก ในวันที่ 21 พฤษภาคม 2546 ซึ่งได้ประกาศบังคับใช้ในวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2548 เพื่อให้ประเทศสมาชิกรับไปกำหนดมาตรการให้ประชาชนสูบบุหรี่หรือได้รับสัมผัสควันบุหรี่ให้น้อยลง³ ได้แก่ Smoke Free Places (FCTC Article 8), Tobacco Advertising, Promotion and Sponsorship (FCTC Article 13), and Tobacco Packaging and Labeling (FCTC Article 11)

²World Health Organization. WHO report on the global tobacco epidemic, 2011

³WHO FRAMEWORKCONVENTIONON TOBACCO CONTROL: Guidelines for implementation. 2013 edition.

ประเทศไทยและประเทศต่างๆ ใน ASEAN Economic Community (AEC) ในฐานะที่เป็นสมาชิกขององค์การอนามัยโลกได้ยอมรับข้อตกลงนี้มาปฏิบัติ แต่มีมาตรการที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศ ซึ่งส่งผลกระทบต่ออัตราการสูบบุหรี่ พฤติกรรมและกิจกรรมที่สามารถทำได้หรือไม่ได้ในประเทศนั้นๆ ประเทศไทย จะก้าวเข้าสู่ AEC ในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งคาดว่าจะมีการเคลื่อนย้ายของประชากร และสินค้าผ่านแดนเพิ่มขึ้น จึงควรที่จะศึกษาความหลากหลายของกฎหมายและ มาตรการเหล่านี้ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการควบคุมการสูบบุหรี่ในประเทศไทยให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กฎหมายควบคุมการสูบบุหรี่และมาตรการที่สำคัญ

ในลำดับแรกจะเป็นการรวบรวมกฎหมายควบคุมการสูบบุหรี่และมาตรการ ที่สำคัญ 3 ข้อ คือ 1) การกำหนดสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ 2) การโฆษณา การส่งเสริม การขายและสนับสนุนกิจกรรมและ 3) บรรจุภัณฑ์และการติดฉลาก ซึ่งประเทศต่างๆ ใน AEC ใช้อยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย กัมพูชา ลาว ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย เวียดนาม เมียนมาร์ สิงคโปร์ และบรูไน เพื่อให้ภาพความหลากหลาย ดังนี้

ประเทศไทย⁴

กฎหมายควบคุมการสูบบุหรี่

ไทยเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม WHO FCTC ในปี ค.ศ. 2004 และในปี พ.ศ. 2535 (ค.ศ.1992) ไทยออกกฎหมายหลักที่ควบคุมการบริโภคยาสูบ 2 ฉบับ คือ

1) พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2535 ซึ่งควบคุมการ บรรจุภัณฑ์และการติดฉลากของผลิตภัณฑ์ยาสูบและการโฆษณา ยาสูบส่งเสริม การขายและการสนับสนุน

2) พระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพที่ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. 2535 ซึ่งควบคุมการ สูบบุหรี่ที่สาธารณะ ตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพที่ไม่สูบบุหรี่ที่ กระทรวงสาธารณสุขได้ออกประกาศ ห้ามหรือจำกัดการสูบบุหรี่ในพื้นที่สาธารณะ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขล่าสุด (ฉบับที่ 19) ของปี ค.ศ. 2010 ห้ามสูบบุหรี่

⁴<http://www.tobaccocontrolaws.org/legislation/country/thailand/laws>

ในทุกสถานที่สาธารณะที่เป็นพื้นที่ในร่ม สถานที่ทำงานและการขนส่งสาธารณะ สถานที่กลางแจ้งบางแห่ง มีข้อยกเว้นแต่ส่วนของพื้นที่สูบบุหรี่ของสนามบินนานาชาติซึ่งได้กำหนดเอาไว้

นอกจากนี้ตามความในพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบที่กระทรวงสาธารณสุขออกคำสั่งเรื่องขั้นตอนสำหรับการจัดจำหน่ายของยาสูบ ซึ่งชี้แจงว่าการแสดงผลิตภัณฑ์ยาสูบเป็นสิ่งต้องห้าม จะยกเว้นร้านค้าปลอดภาษีสำหรับคนที่ออกจากประเทศไทย

การกำหนดสถานที่ห้ามสูบบุหรี่

ห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่สาธารณะซึ่งเป็นพื้นที่ในร่มเกือบทั้งหมด สถานที่ทำงานซึ่งเป็นพื้นที่ในร่มและการขนส่งสาธารณะ แต่อย่างไรก็ตาม การสูบบุหรี่อาจได้รับอนุญาตในห้องพักโรงแรม และที่สนามบินระหว่างประเทศให้มีการกำหนดพื้นที่สูบบุหรี่และสถานที่รับประทานอาหารที่ไม่ได้ติดตั้งให้บริการเครื่องปรับอากาศ ห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่กลางแจ้งต่อไปนี้คือ สถานที่อำนวยความสะดวกสำหรับการออกกำลังกาย การฝึกอบรมกีฬา การเล่นกีฬาและการแข่งขันกีฬาทุกชนิด สวนสาธารณะ สวนสัตว์ สวนสนุก สนามเด็กเล่นสำหรับเด็ก และตลาด

การโฆษณา การส่งเสริมการขายและสนับสนุนกิจกรรม

กฎหมายห้ามการโฆษณาและส่งเสริมการขายยาสูบเกือบทุกรูปแบบ แต่ไม่ได้ห้ามในการ “ถ่ายทอดสดจากต่างประเทศผ่านทางวิทยุหรือโทรทัศน์” และ “สิ่งพิมพ์ที่พิมพ์นอกประเทศไทย” การแสดงผลิตภัณฑ์ยาสูบเป็นสิ่งต้องห้าม ยกเว้นที่ร้านค้าปลอดภาษีสำหรับคนที่ออกจากประเทศไทย เพราะกฎหมายมีคำนิยามของ “การโฆษณา” เท่านั้นและไม่ได้นิยามของ “การโฆษณาและส่งเสริมการขายยาสูบ” มีข้อจำกัดในการประชาสัมพันธ์ที่จะต้องไม่มีชื่อการค้าหรือเครื่องหมายการค้า

บรรจุภัณฑ์และการติดฉลาก

กฎหมายกำหนดให้ต้องมีค่าเตือนสุขภาพที่เป็นรูปหรือกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ของบุหรี่ ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ 55 ของด้านหน้าและด้านหลังของพื้นที่แสดงผลหลัก กำหนดให้ขยายเพิ่มขึ้นนี้เป็นร้อยละ 85 ในเดือนตุลาคม 2556 แต่จากการคัดค้านของอุตสาหกรรมยาสูบ จึงเลื่อนออกไป สำหรับซิการ์ค่าเตือนจะต้องครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ 50 ของพื้นที่แสดงผลหลัก องค์ประกอบทางคุณภาพ

และการปลดปล่อยสารจำเป็นต้องแสดงในแต่ละแผงด้านข้างของบรรจุภัณฑ์ยาสูบ กฎหมายห้ามการใช้คำสั่งหรือสัญลักษณ์ที่อาจจะทำให้เข้าใจผิดหรือที่อาจกระตุ้นให้เกิดการบริโภค

สาธารณรัฐอินโดนีเซีย⁵

กฎหมายควบคุมการสูบบุหรี่

อินโดนีเซียยังไม่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก WHO FCTC แต่อย่างไรก็ตามได้มีกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมบุหรี่ ดังนี้

กฎหมายฉบับที่ 36 ของปี ค.ศ. 2009 กล่าวถึงอำนาจของกระทรวงสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตในการควบคุมการโฆษณาส่งเสริมการขายและการสนับสนุนของผลิตภัณฑ์ยาสูบ สถานที่ปลอดบุหรี่ และบรรจุภัณฑ์และการติดฉลากผลิตภัณฑ์ยาสูบ กฎหมายในปี ค.ศ. 2012 จะเป็นกฎระเบียบของการปกครองหลักในการควบคุมการบริโภคยาสูบการควบคุมการสูบบุหรี่ของประชาชน บรรจุภัณฑ์และการติดฉลาก และการโฆษณาส่งเสริมการขายและการสนับสนุนผลิตภัณฑ์ยาสูบเหนือสิ่งอื่นใด

กฎหมายฉบับที่ 32 ของปี ค.ศ. 2002 ควบคุมการโฆษณาส่งเสริมการขายและการสนับสนุนการขายของผลิตภัณฑ์ยาสูบ

การกำหนดสถานที่ห้ามสูบบุหรี่

กฎหมายสุขภาพแห่งชาติห้ามการสูบบุหรี่ในการขนส่งสาธารณะ และในสถานที่สาธารณะดังต่อไปนี้ สถานที่ดูแลสุขภาพ สถานศึกษาสนามเด็กเล่นสำหรับเด็ก สถานที่ทางศาสนา สถานที่สาธารณะในประเภทอื่น ๆ และสถานที่ทำงานจะต้องมีพื้นที่สูบบุหรี่ แต่อย่างไรก็ตามการกำหนดสถานที่ปลอดบุหรี่และสถานที่สูบบุหรี่จะเป็นไปตามกฎหมายส่วนท้องถิ่น กฎหมายในระดับชาติไม่ได้กำหนดหน้าที่ที่รัฐบาลท้องถิ่นจะต้องทำหน้าที่

⁵<http://www.tobaccocontrolaws.org/legislation/country/indonesia/laws>

การโฆษณา การส่งเสริมการขายและสนับสนุนกิจกรรม

การโฆษณา ยาสูบและส่งเสริมการขายได้รับอนุญาตในประเทศอินโดนีเซีย แต่มีข้อจำกัดบางอย่าง การโฆษณา ยาสูบในโทรทัศน์และวิทยุจะทำได้ระหว่างเวลา 21.30 และ 05.00 ตามเวลาที่ท้องถิ่น อย่างไรก็ตามโฆษณาทั้งหมด ต้องไม่แสดง บุหรี่ รูปร่างของบุหรี่ ตราสินค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบหรือการสูบบุหรี่ อีกทั้งมีข้อจำกัดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพิมพ์และการโฆษณากลางแจ้ง กฎหมายยังห้ามไม่ให้มีการแจกของผลิตภัณฑ์ยาสูบฟรี ลดราคาผลิตภัณฑ์ยาสูบ ให้ยาสูบเป็นรางวัล การสนับสนุนการสูบบุหรี่เป็นสิ่งต้องห้าม แต่อย่างไรก็ดี การบริจาคการกุศลจะได้รับอนุญาต ตราบเท่าที่ไม่ได้ใช้ชื่อเครื่องหมายการค้า โลโก้และภาพชื่อการค้าของผลิตภัณฑ์ยาสูบ

บรรจุภัณฑ์และการติดฉลาก

กฎระเบียบในปัจจุบันกำหนดให้ต้องมีการแจ้งเตือนหนึ่งข้อความ จากที่กำหนดคือ “การสูบบุหรี่ทำให้เกิดมะเร็ง โรคหัวใจ ความอ่อนแอและความผิดปกติ ในการตั้งครุฑและการพัฒนาของทารกในครรภ์” ในทุกบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ยาสูบ คำเตือนจะต้องมีการแสดงบนพื้นที่แสดงผลหลัก คำเตือนจะต้องเป็นสีดำ ขนาด 3 มิลลิเมตรล้อมรอบด้วยขอบ 1 มิลลิเมตร ขณะนี้คำเตือนสุขภาพยังไม่จำเป็นบนบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ยาสูบไร้ควัน ตามการตัดสินใจของศาลรัฐธรรมนูญ ค.ศ. 2011 คำเตือนสุขภาพ ภาพจะต้องอยู่ภายใต้กฎหมายสุขภาพปี ค.ศ. 2009 และภายใต้กฎระเบียบใหม่ที่ออกในเดือนธันวาคม 2555 และพระราชกฤษฎีกากระทรวงสาธารณสุขที่ออกในเมษายน 2556 ทุกบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ยาสูบต้องมีข้อมูลด้านสุขภาพซึ่งจะเริ่มต้นในเดือนเมษายน 2557 และคำเตือนสุขภาพภาพเริ่มต้นในเดือนมิถุนายน 2557

ราชอาณาจักรกัมพูชา⁶

กฎหมายควบคุมการสูบบุหรี่

กัมพูชาเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม WHO FCTC ในปี ค.ศ. 2005 กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมบุหรี่ตามที่ได้ทบทวนวรรณกรรมต่อไปนี้ ยังไม่ได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการ

การกำหนดสถานที่ห้ามสูบบุหรี่

ห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ทำงาน สถานศึกษา พื้นที่สาธารณะ และสถานขนส่งมวลชน อย่างไรก็ตามอนุญาตให้สูบบุหรี่ในพื้นที่จัดให้เป็นสถานที่สูบบุหรี่ได้ เช่น ในพื้นที่รอของสนามบิน ภัตตาคาร

การโฆษณา การส่งเสริมการขายและสนับสนุนกิจกรรม

การแสดงสินค้าในแผงขายหรือร้านค้า จะได้รับอนุญาตให้แสดงเพียงหนึ่ง โลโก้หรือชื่อของผลิตภัณฑ์ยาสูบ ซึ่งแสดงหรือวางภายในพื้นที่ขนาด 600 ตารางเซนติเมตร โดยมีความยาว 30 เซนติเมตรและกว้าง 20 เซนติเมตร ในการโฆษณาแสดงผลิตภัณฑ์จะสามารถแสดงได้เพียง 1 ผลิตภัณฑ์เท่านั้น (20 หน่วยย่อยในบรรจุภัณฑ์)

ห้ามโฆษณาผลิตภัณฑ์ยาสูบผ่านสื่อมวลชนในรูปแบบของภาพ ข้อความ หรือเสียงวิทยุโทรทัศน์นิตยสาร CD VCD DVD และการบริการการสื่อสารโทรคมนาคม ห้ามการโฆษณาผลิตภัณฑ์ยาสูบในที่สาธารณะบนโปสเตอร์ ป้ายแบนเนอร์ ภาพวาด หรือสื่อโฆษณาอื่น ๆ และการโฆษณาผลิตภัณฑ์ยาสูบ โดยใช้ภาพบนผนังของรถหรือในประเภทของยานพาหนะใด ๆ การแสดงผลของผลิตภัณฑ์ยาสูบหรือโลโก้หรือได้รับอนุญาตที่ร้านค้ายาสูบหรือร้านค้าเท่านั้น ขนาดและจำนวนของโลโก้ผลิตภัณฑ์ยาสูบหรือชื่อการค้าที่จะแสดงที่ร้านค้ายาสูบและแผงลอยจะถูกกำหนดโดยประกาศของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

⁶ www.tobaccocontrolaws.org/legislation/country/cambodia/laws

ห้ามการโฆษณาผลิตภัณฑ์ยาสูบให้กับประชาชนในสถานที่สาธารณะใด ๆ เช่น คอนเสิร์ต การแข่งกีฬา เหตุการณ์ที่สาธารณะอื่น ๆ และส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ยาสูบให้กับลูกค้าโดยตัวแทนของบริษัทยาสูบห้ามสนับสนุนเป็นสปอนเซอร์ในคอนเสิร์ต กีฬา กิจกรรมสาธารณะอื่น ๆ ในรูปแบบของผลิตภัณฑ์ยาสูบหรือวัสดุอื่น ๆ ที่มีชื่อการค้ายาสูบ ยกเว้นการสนับสนุนในรูปแบบของวัสดุหรือกองทุนในกิจกรรมด้านมนุษยธรรม หรือกิจกรรมเพื่อประโยชน์ต่อสังคม

บรรจุภัณฑ์และการติดฉลาก

สำหรับบรรจุภัณฑ์บุหรี่ให้มีข้อความเตือนสุขภาพ ซึ่งจะต้องอยู่ในรูปแบบและขนาดตัวอักษรที่กำหนดไว้ โดยบังคับให้มีข้อความคำเตือนสุขภาพอยู่ 5 คำเตือน บนบรรจุภัณฑ์บุหรี่หรือข้อความคำเตือนสุขภาพจะต้องครอบครองอย่างน้อยร้อยละ 30 ของพื้นที่หลักของบรรจุภัณฑ์บุหรี่หรืออยู่ที่ส่วนล่างของบรรจุภัณฑ์บุหรี่ ข้อความคำเตือนสุขภาพจะถูกตีพิมพ์ด้วยสีดำนบนพื้นสีขาวของบรรจุภัณฑ์บุหรี่ ล้อมรอบด้วยกรอบสีดำที่มีความหนาถึงร้อยละ 5.88 ของความกว้างของกล่องข้อความ

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว⁷

กฎหมายควบคุมการสูบบุหรี่

เข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม WHO FCTC ในปี ค.ศ. 2006 กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมบุหรี่ตามที่ได้เรียบเรียงต่อไปนี้ ยังไม่ได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการ

การกำหนดสถานที่ห้ามสูบบุหรี่

ห้ามสูบบุหรี่ในพื้นที่สนามบิน สถานที่ทำงาน สถานชนสงฆ์ สถานศึกษาและสถานกีฬา ต้องมีการกำหนดพื้นที่สูบบุหรี่ในร้านค้า โรงแรม ร้านอาหาร สถานที่สาธารณะที่มีคนอยู่มาก

⁷ www.tobaccocontrolaws.org/legislation/country/laos/laws

การโฆษณา การส่งเสริมการขายและสนับสนุนกิจกรรม

ห้ามการโฆษณาที่ส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ยาสูบห้ามการทำวิธีใด ๆ การดำเนินการที่จะทำให้เกิดการสนใจ การเชื่อมั่น หรือต้องการที่จะลองสูบบุหรี่ไม่ว่าจะโดยการพูด ใช้ภาพการเขียนการสาธิต การใช้โฆษณาคนดัง

ห้ามการโฆษณาการขายผลิตภัณฑ์ยาสูบในทุกรูปแบบห้ามการโฆษณาผลิตภัณฑ์ยาสูบเพื่อขายผ่านทางสื่อสาธารณะใด ๆ รวมทั้งผ่านทางสื่อสิ่งพิมพ์ สิ่งพิมพ์สื่ออิเล็กทรอนิกส์ อินเทอร์เน็ต วิทยุ หรือโทรทัศน์ โดยภาพของการซื้อ การแสดงผลของเครื่องหมายการค้าหรืองานนำเสนอชนิดอื่น ๆ ของแถลงการณ์ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ยาสูบ

ห้ามวางโฆษณาผลิตภัณฑ์ยาสูบในบริเวณใด ๆ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม เว้นแต่ในกรณีที่แสดงเพื่อขายในร้านค้าปลีกทั่วไป ตัวอย่างเช่น การโฆษณาที่แสดงบนตู้ยาสูบและร่มขนาดใหญ่ และบนป้ายร้านค้าปลีก

ห้ามในการโฆษณาผลิตภัณฑ์ยาสูบโดยผ่านการสนับสนุน การแข่งขันกีฬา การทำงานศิลปะหรือการศึกษาใด ๆ หรือการสนับสนุนกิจกรรมอื่น ๆ

บรรจุภัณฑ์และการติดฉลาก

คำเตือนสุขภาพจะต้องระบุบนกล่องบุหรี่ทั้ง 2 ด้าน ซึ่งจะต้องปฏิบัติตาม ดังนี้

1. คำเตือนจะต้องครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ 30 ของบรรจุภัณฑ์บุหรี่
2. ขอบของฉลากจะต้องมีความกว้าง 2 มิลลิเมตร
3. พื้นหลังของฉลากจะต้องมีสีดำและตัวอักษรสีขาว
4. คำเตือนจะต้องใช้ตัวอักษรที่กำหนดไว้
5. ข้อความเตือนบังคับจะต้องมี 6 ข้อความตามที่กำหนดไว้

ตัวอักษรที่ใช้สำหรับการพิมพ์คำเตือนสุขภาพจะต้องมีขนาดเหมาะสมและเหมาะสมกับขนาดของบรรจุภัณฑ์บุหรี่หรือกล่องตามที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้

1. ถ้าบรรจุภัณฑ์บุหรีมีพื้นที่ด้านหน้าและด้านหลังน้อยกว่า 37 ตารางเซนติเมตร ขนาดตัวอักษรของตัวอักษรที่พิมพ์จะต้องเป็น 20
2. ถ้าบรรจุภัณฑ์บุหรีมีด้านหน้าและพื้นที่ด้านหลังมากกว่า 37 ตารางเซนติเมตร แต่น้อยกว่า 80 ตารางเซนติเมตร ขนาดตัวอักษรที่จะต้องเป็น 25

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์⁸

กฎหมายควบคุมการสูบบุหรี่

ฟิลิปปินส์เป็นสมาชิก WHO FCTC ในปี ค.ศ. 2005

ในปี ค.ศ. 2003 ได้ออกพระราชบัญญัติฉบับที่ 9211 เพื่อควบคุมยาสูบ เป็นกฎหมายรวมเรื่องว่าด้วยการสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ การขายให้กับผู้เยาว์ บรรจุกัมภ์และการติดฉลากของผลิตภัณฑ์ยาสูบ การโฆษณายาสูบ การส่งเสริมการขาย และผู้สนับสนุน ทั้งนี้ได้รวมถึงประกาศเขตปลอดบุหรี่ด้วย โดยองค์การอาหารและยา มีอำนาจควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ

ในปี ค.ศ. 2010 มีประกาศให้แสดงข้อมูลสุขภาพ หรือรูปบนบรรจุกัมภ์ บุหรี่ และห้ามไม่ให้มีการใช้ข้อมูลที่ทำให้เข้าใจผิดโดยตรงหรือโดยอ้อม สร้าง หรือมีแนวโน้มที่จะสร้างความประทับใจเท็จว่าผลิตภัณฑ์ยาสูบหนึ่ง ๆ มีอันตราย น้อยกว่าผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่น ๆ หรือชื่อการค้าอื่น ๆ

การกำหนดสถานที่ห้ามสูบบุหรี่

ฟิลิปปินส์การสูบบุหรี่เป็นสิ่งต้องห้ามในสถานที่สาธารณะและสถานที่ทำงาน เช่น สถาบันสุขภาพ สถาบันการศึกษา สถานที่ที่มีผู้เยาว์ สถานที่ของรัฐ และสถานขนส่งมวลชนเป็นที่ปลอดบุหรี่ ภายใต้กฎหมายแห่งชาติอนุญาต ให้สถานที่สาธารณะอื่นๆ สถานที่ทำงานอื่นๆ รวมถึงบาร์ ผับ ไนต์คลับกำหนด พื้นที่สูบและมีภาวะระบายอากาศเพื่อสูบบุหรี่

การโฆษณา การส่งเสริมการขายและสนับสนุนกิจกรรม

การโฆษณาโดยตรงผ่านรูปแบบส่วนใหญ่ของสื่อมวลชนเป็นสิ่งต้องห้าม แต่บริษัทยาสูบยังสามารถโฆษณา ณ จุดขาย แจกผลิตภัณฑ์ยาสูบ และมีกิจกรรม ส่งเสริมการขายอื่นๆ บริษัทยาสูบไม่ได้รับอนุญาตให้เป็นผู้สนับสนุนในช่องทาง กีฬา คอนเสิร์ต กิจกรรมทางวัฒนธรรมศิลปะ หรือกิจกรรมของรัฐ

⁸www.tobaccocontrolaws.org/legislation/country/philippines/laws

บรรจุภัณฑ์และการติดฉลาก

ป้ายคำเตือนกำหนดเป็นข้อความเท่านั้นและครอบคลุมร้อยละ 30 ของด้านหน้าบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ แต่ในเดือนกรกฎาคม 2557 จะมีกฎหมายใหม่ซึ่งเมื่อบังคับใช้ จะทำให้ต้องแสดงรูปภาพและข้อความด้านสุขภาพบนบรรจุภัณฑ์ด้านหลักทั้งสองด้าน และมีพื้นที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50

ประเทศมาเลเซีย⁹

กฎหมายควบคุมการสูบบุหรี่

มาเลเซียเป็นสมาชิก WHO FCTC ในปี ค.ศ. 2005

การบริโภคยาสูบถูกควบคุมภายใต้พระราชบัญญัติอาหารปี ค.ศ. 1983 โดยในปี ค.ศ. 2004 ได้ออกระเบียบข้อบังคับ การควบคุมสินค้ายาสูบและควบคุมสภาพแวดล้อมที่ปลอดบุหรี่ การโฆษณายาสูบ การส่งเสริมผู้สนับสนุน บรรจุภัณฑ์ยาสูบและการติดฉลาก กฎหมายของปี ค.ศ. 2004 ได้รับการแก้ไขหลายครั้งจนถึงปี ค.ศ. 2013 นอกจากนี้ยังมีประกาศ 2 ฉบับ ประกาศห้ามสูบบุหรี่ในพื้นที่ห้ามสูบบุหรี่ในปี ค.ศ. 2011 และ ค.ศ. 2012 ประกาศกำหนดเพิ่มเติมเกี่ยวกับอาคารและสถานที่ที่เป็นเขตปลอดบุหรี่โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

การกำหนดสถานที่ห้ามสูบบุหรี่

การสูบบุหรี่เป็นสิ่งต้องห้ามเฉพาะในสถานที่สาธารณะและที่ทำงานที่ได้ประกาศไว้ ซึ่งได้แก่ ในสถานที่ทำงานที่มีระบบปรับอากาศแบบรวมศูนย์ สถานสุขภาพ สถานศึกษา สถานที่ภาครัฐ สถานวัฒนธรรม และสนามกีฬาในร่ม สามารถสูบบุหรี่ได้ในพับติสโก้ ไนท์คลับ คาสีโน รวมทั้งในบริเวณพื้นที่สูบบุหรี่ในห้องปรับอากาศของร้านอาหาร และสถานขนส่งสาธารณะที่ไม่มีเครื่องปรับอากาศ ส่วนธนาคาร สถาบันการเงิน บริษัทโทรคมนาคมแห่งชาติ บริษัทพลังงานแห่งชาติ และไปรษณีย์ จะห้ามสูบบุหรี่ขั้นที่มีเคาน์เตอร์ให้บริการ (แต่สถานที่นั้นต้องไม่ใช่เครื่องปรับอากาศแบบรวมศูนย์)

⁹ www.tobaccocontrolaws.org/legislation/country/malaysia/laws

การโฆษณา การส่งเสริมการขายและสนับสนุนกิจกรรม

การโฆษณาและส่งเสริมการขายยาสูบทุกรูปแบบเป็นสิ่งต้องห้าม แต่เนื่องจากขาดคำนิยามของ “การส่งเสริมการขายยาสูบ” ในกฎหมาย ทำให้ไม่ครอบคลุมการส่งเสริมการขายยาสูบบางรูปแบบ กฎหมายไม่ได้ห้ามการสนับสนุนทางการเงินหรืออื่นๆ หากผู้สนับสนุนไม่ได้ประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมผลิตภัณฑ์ยาสูบ

บรรจุภัณฑ์และการติดฉลาก

ระเบียบกำหนดให้มีหนึ่งในหกของคำเตือนเกี่ยวกับสุขภาพให้มีรูปภาพและข้อความประกอบ ปรากฏบนแต่ละบรรจุภัณฑ์ยาสูบและกล่องบุหรี่ สำหรับบรรจุภัณฑ์หน่วยย่อยของบุหรี่ข้อความและรูปภาพคำเตือนจะต้องครอบครองร้อยละ 50 ของด้านหน้าของบรรจุภัณฑ์และร้อยละ 60 ของด้านหลังบรรจุภัณฑ์ ข้อความของคำเตือนจะต้องเป็นภาษามลายูที่แฉงด้านหน้าและภาษาอังกฤษที่แฉงด้านหลัง สำหรับกล่องคำเตือนจะต้องครอบครองร้อยละ 50 ของแฉงด้านบน (ในภาษามลายู) และร้อยละ 60 ของแฉงด้านล่าง (ในภาษาอังกฤษ) ส่วนประกอบและสารปลดปล่อยออกจะต้องแสดงเป็นข้อความโดยการบรรยาย คำที่ทำให้เข้าใจผิดไม่อนุญาตให้มีคำอธิบายและข้อมูลอื่นๆ ที่อ้างว่ายาสูบหรือบุหรี่ซื้อการค้ำหนึ่งเป็นอันตรายน้อยกว่าซื้อการค้ำอื่นๆ

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม¹⁰

กฎหมายควบคุมการสูบบุหรี่

เข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม WHO FCTC ในปี ค.ศ. 2004

ในปี ค.ศ. 2000 เวียดนามได้เปิดต้นนโยบายควบคุมยาสูบแห่งชาติ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบายในหลายแง่มุมของการควบคุมยาสูบ รวมถึงข้อห้ามในการโฆษณาการส่งเสริมการขายยาสูบและการสนับสนุน คำเตือนสุขภาพ ภาษีและราคา การเลิกสูบบุหรี่ และข้อจำกัดในการสูบบุหรี่ที่สาธารณะ ในปี ค.ศ. 2012 กฎหมายได้ประกาศให้ใช้ข้อบังคับบรรจุภัณฑ์และการติดฉลาก ในปี ค.ศ. 2013 ระบุให้มีการพิมพ์คำเตือนสุขภาพบนบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ยาสูบ และกำหนดบทลงโทษสำหรับการละเมิดการห้ามสูบบุหรี่ในเครื่องบินพลเรือน

¹⁰ www.tobaccocontrolaws.org/legislation/country/vietnam/laws

การกำหนดสถานที่ห้ามสูบบุหรี่

ห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ในร่มและกลางแจ้งทั้งหมดของสถาบันสุขภาพ สถานที่สำหรับเด็ก และสถานศึกษา (นอกจากมหาวิทยาลัยวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาที่การสูบบุหรี่เป็นสิ่งต้องห้ามเฉพาะในอาคารเท่านั้น) การสูบบุหรี่เป็นสิ่งต้องห้ามในอาคารของสถานที่สาธารณะและสถานที่ทำงาน แต่มีข้อยกเว้นในพื้นที่สนามบินในส่วนรอ บาร์เลานจ์ คาราโอเกะ ดิสโก้ โรงแรม เกสต์เฮ้าส์และที่ห้องพักที่มีการระบายอากาศสำหรับการสูบบุหรี่

การโฆษณา การส่งเสริมการขายและสนับสนุนกิจกรรม

ไม่อนุญาตให้มีการโฆษณายาสูบและส่งเสริมการขาย รวมทั้งทำการตลาดโดยตรงให้กับผู้บริโภค การแสดงผลิตภัณฑ์ยาสูบถูกจำกัดให้เพียงแคหนึ่งกล่องบุหรี่ ธุรกิจยาสูบได้รับอนุญาตให้ดำเนินการ “ทำบุญ” โดยการสนับสนุนการกำจัดความอดอยากและการลดความยากจน การป้องกันและควบคุมภัยพิบัติทางธรรมชาติ โรคระบาด และในการต่อสู้การลักลอบขนบุหรี่ แต่ผู้สนับสนุนเหล่านี้ไม่ได้รับการเผยแพร่ในสื่อมวลชน

บรรจุภัณฑ์และการติดฉลาก

ผลิตภัณฑ์ยาสูบจะต้องมีคำเตือนสุขภาพภาพครอบคลุมร้อยละ 50 ของด้านหน้าและด้านหลังของผลิตภัณฑ์ กำหนดให้มีหกคำเตือนซึ่งจะต้องแสดงพร้อมกันเป็นระยะเวลาสองปี หลังจากนั้นคำเตือนต้องมีการเปลี่ยนแปลง ในวันที่ 8 พฤศจิกายน 2556 บรรจุภัณฑ์ทั้งหมดของผลิตภัณฑ์ยาสูบจะต้องแสดงคำเตือนสุขภาพที่กำหนดไว้ กฎหมายไม่ได้แยกคำเตือนสุขภาพระหว่างผลิตภัณฑ์ยาสูบมีควันและผลิตภัณฑ์ยาสูบไร้ควัน

สหภาพพม่า¹¹

กฎหมายควบคุมการสูบบุหรี่

เข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม WHO FCTC ในปี ค.ศ. 2004 กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมบุหรี่ ตามที่ได้ทบทวนวรรณกรรมต่อไปนี ยังไม่ได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการ

¹¹ www.tobaccocontrolaws.org/legislation/country/myanmar/laws

การกำหนดสถานที่ห้ามสูบบุหรี่

ห้ามสูบบุหรี่ในที่ดังต่อไปนี้โรงพยาบาล สถานพยาบาลต่างๆ และคลินิก สนามกีฬา และสถานที่เล่นกีฬาในร่ม สถานที่เด็กเล่น สถานศึกษา มหาวิทยาลัย อาชีวศึกษา โรงละครโอเปร่า โรงภาพยนตร์ร้านค้าและห้างสรรพสินค้า ห้องสมุด ลิฟต์ สถานขนส่งมวลชน ห้องปรับอากาศในที่สาธารณะ ห้องประชุมสาธารณะ โรงเรียนกวดวิชา

ห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ในต่อไปนี้อาคาร ยานพาหนะ ยกเว้นพื้นที่สำนักงานและห้องส่วนตัว แต่ต้องจัดพื้นที่สูบบุหรี่ไว้ในพื้นที่ต่อไปนี้ 1. สำนักงานและหน่วยงาน 2. อาคารโรงงานและการประชุมเชิงปฏิบัติการ 3. อาคารโรงแรม โมเต็ล เกสต์เฮาส์และบ้านที่พัก 4. อาคารของสถานีรถไฟสนามบิน ท่าเรือและท่ารถประจำทางทางหลวง 5. ภัตตาคาร 6. รถไฟและเรือสำหรับการขนส่งผู้โดยสาร 7. อาคารสาธารณะอื่นๆ ห้องพักและสถานที่ที่กำหนด

การโฆษณา การส่งเสริมการขายและสนับสนุนกิจกรรม

ห้ามกระทำการโฆษณาหรือส่งเสริมการขายในช่องทางต่อไปนี้

1. การตั้งป้ายโฆษณาโดยการวาดภาพโฆษณา ติดตราโฆษณา แจกจ่าย เอกสารโฆษณาหรือโฆษณาด้วยวิธีการอื่นๆ
2. การแพร่ภาพหรือแสดงโดยวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ และวิดีโอ หรือระบบการสื่อสาร
3. การอธิบายโดยในหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร และแผ่นพับหรือแจกจ่าย
4. การแจกฟรีสินค้าหรือให้เป็นของขวัญที่มีป้ายชื่อของซิการ์ และผลิตภัณฑ์ยาสูบ
5. สนับสนุนกีฬา นิทรรศการหรือกิจกรรมใดๆ
6. การโฆษณาฉลากสินค้าของบุหรี่ปบนสินค้าบุคคลทั่วไป

บรรจุภัณฑ์และการติดฉลาก

บนบรรจุภัณฑ์บุหรี่ย่อมต้องมีข้อความเตือนเกี่ยวกับผลกระทบต่อสุขภาพและคำเตือนจำเป็นอื่นๆ แต่ไม่ได้กำหนดรูปแบบ หรือขนาดใดๆ

สาธารณรัฐสิงคโปร์¹²

กฎหมายควบคุมการสูบบุหรี่

สิงคโปร์เป็นสมาชิก WHO FCTC ในปี ค.ศ. 2004 มีการออกกฎหมายควบคุมการบริโภคยาสูบอยู่สองส่วนหลักๆ ส่วนแรก เกี่ยวกับสถานที่ คือ ห้ามการสูบบุหรี่ในบางสถานที่ พระราชบัญญัติให้อำนาจสำนักงานสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนดสถานที่และยานพาหนะสาธารณะเป็นสถานที่ปลอดบุหรี่ ออกประกาศห้ามการสูบบุหรี่ในบางสถานที่ ประกาศระบุสถานที่ปลอดบุหรี่ในพื้นที่สาธารณะและการขนส่ง และมีอำนาจการบังคับใช้และบทลงโทษ

ส่วนที่สองของการออกกฎหมายควบคุมการบริโภคยาสูบ เป็นการควบคุมการโฆษณาและการขาย การส่งเสริมและการสนับสนุนการขาย บรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ยาสูบและการติดฉลาก กฎหมายควบคุมสื่อโฆษณาหลาย ๆ ทาง เช่น การโฆษณาในหนังสือพิมพ์ต่างประเทศ การออกใบอนุญาตสำหรับการนำเข้าและการขายยาสูบ และข้อความที่จำเป็นและภาพในข้อความแจ้งเตือนด้านสุขภาพที่จะปรากฏบนบรรจุภัณฑ์ยาสูบ

การกำหนดสถานที่ที่ห้ามสูบบุหรี่

ห้ามสูบบุหรี่ในร้านค้า มหาวิทยาลัย สถาบันอาชีวศึกษา สิ่งอำนวยความสะดวกทางวัฒนธรรม โรงพยาบาลและสถานพยาบาลอื่นๆ ถึงแม้ว่าการสูบบุหรี่เป็นสิ่งต้องห้ามในสถานที่ สาธารณะในอาคาร และสถานที่ทำงาน แต่ยังสามารถจัดตั้งสถานที่สูบบุหรี่ขึ้นในสถานที่ทำงาน อาคารรัฐบาล สถานประกอบการอาหารที่เตรียมเก็บไว้หรือขาย และระบบขนส่งสาธารณะ

การโฆษณา การส่งเสริมการขายและสนับสนุนกิจกรรม

การโฆษณาผลิตภัณฑ์ยาสูบแทบทั้งหมดเป็นสิ่งต้องห้าม “การโฆษณา” ถูกกำหนดไว้อย่างกว้างขวางรวมถึงรูปแบบการโฆษณาทางตรง ทางอ้อมและการส่งเสริมการขาย ทั้งในหนังสือพิมพ์และนิตยสารต่างประเทศและจุดการแสดงสินค้าที่ขาย การเผยแพร่การสนับสนุนยาสูบเป็นสิ่งต้องห้าม แต่การสนับสนุนทางการเงินไม่ได้ห้าม

¹² www.tobaccocontrolaws.org/legislation/country/singapore/laws

บรรจุภัณฑ์และการติดฉลาก

บรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ยาสูบมีควัน ในแต่ละพื้นที่หลักทั้งสองด้านจะต้องแสดงคำเตือนหนึ่งภาพในแต่ละด้าน ซึ่งครอบคลุมอย่างน้อยร้อยละ 50 ของพื้นผิว โดยหมุนเวียนคำเตือนซึ่งประกอบด้วยรูปและข้อความทั้งหมดตามที่กำหนดไว้ในผลิตภัณฑ์ยาสูบไร้ควันให้มีคำเตือนเป็นข้อความและมีพื้นที่ครอบคลุมอย่างน้อยร้อยละ 50 ของแต่ละด้านบนสองพื้นที่หลัก โดยหมุนเวียนสามคำเตือนที่ได้รับอนุมัติ สำหรับทั้งผลิตภัณฑ์ยาสูบมีควันและผลิตภัณฑ์ยาสูบไร้ควันจะต้องแสดงหมายเลขโทรศัพท์ของ “สายเลิกสูบบุหรี่” ห้ามใช้บรรจุภัณฑ์หรือติดฉลากให้เกิดความเข้าใจผิด มีความเท็จหลอกลวงหรือมีแนวโน้มที่จะสร้างความประทับใจที่ผิดพลาดเกี่ยวกับสุขภาพ

บรูไนดารุสซาลาม¹³

กฎหมายควบคุมการสูบบุหรี่

กฎหมายยาสูบ ค.ศ. 2005 เป็นกฎหมายควบคุมการบริโภคยาสูบหลักของบรูไน และดูแลสถานที่ปลอดบุหรี่ การโฆษณายาสูบการส่งเสริมและการสนับสนุนบรรจุภัณฑ์ยาสูบและการติดฉลาก กำหนดบทลงโทษสำหรับการละเมิดคำสั่งยาสูบ

กฎหมายควบคุมยาสูบในปี ค.ศ. 2007 มีบทบัญญัติว่าด้วยสถานที่ปลอดบุหรี่ เป็นการควบคุมในขั้นต้นสำหรับพื้นที่สูบบุหรี่ในอาคารสำนักงาน การออกใบอนุญาตของผู้นำเข้าคำสั่งและผู้ค้าปลีก ระบุความต้องการที่จะต้องมีการออกใบอนุญาตค้าปลีกและกำหนดบทลงโทษที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดใบอนุญาต

กฎหมายยาสูบในปี ค.ศ. 2012 แก้ไขเพิ่มเติมจากระเบียบปี ค.ศ. 2007 ออกบทบัญญัติให้พื้นที่สูบบุหรี่ร้อยละ 100 ต้องจัดให้มีสถานที่ที่ปลอดบุหรี่ มีกฎระเบียบที่ใช้สำหรับบรรจุภัณฑ์และการติดฉลาก กำหนดเนื้อหารูปแบบและข้อกำหนดอื่น ๆ สำหรับใส่คำเตือนด้านสุขภาพบนบรรจุภัณฑ์ยาสูบ และในกฎหมายติดฉลากปี ค.ศ. 2012 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) มีการปรับปรุงคำเตือนสำหรับผลิตภัณฑ์ยาสูบรมควัน และเพิ่มขนาดพื้นที่คำเตือนที่จำเป็นจากร้อยละ 50 เป็นร้อยละ 75

¹³ <http://www.tobaccocontrolaws.org/legislation/country/brunei-darussalam/laws>

การกำหนดสถานที่ห้ามสูบบุหรี่

ห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่สาธารณะปิดล้อมและสถานที่ทำงาน บนทางเท้าใกล้กับสถานที่ประกอบธุรกิจ และอยู่ในรัศมี 6 เมตร ของอาคารปลอดบุหรี่ อย่างไรก็ตาม ห้องพักโรงแรมจะไม่รวมอยู่ในรายชื่อของสถานที่ปลอดบุหรี่ การสูบบุหรี่เป็นสิ่งต้องห้ามในระบบขนส่งสาธารณะยกเว้นบนรถไฟและเรือ อีกทั้งพื้นที่กลางแจ้งของ “สถานรัฐบาล” และ “อาคารสำนักงาน” ยังเป็นเขตปลอดบุหรี่ บรูไนเป็นสูลต่านรัฐธรรมนูญ ไม่มีบทบัญญัติรัฐธรรมนูญอื่น ๆ หรือกฎหมายของรัฐบาลท้องถิ่น ดังนั้นจึงไม่สามารถที่จะออกกฎหมายควบคุมการบริโภคยาสูบแห่งชาติในท้องถิ่นย่อย ๆ

การโฆษณา การส่งเสริมการขายและสนับสนุนกิจกรรม

บรูไนออกกฎหมายห้ามการโฆษณา ส่งเสริมการขายและการสนับสนุนของผลิตภัณฑ์ยาสูบ แต่บางรูปแบบของการโฆษณาทางอ้อมยังสามารถทำได้ เช่น เงินสมทบของบริษัท โปรแกรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท

บรรจุภัณฑ์และการติดฉลาก

สำหรับผลิตภัณฑ์ยาสูบ หนึ่งในเจ็ดของรูปภาพที่บังคับและคำเตือนสุขภาพข้อความจะต้องครอบครองร้อยละ 75 ของพื้นที่ทั้งสองหน้าหลักของบรรจุภัณฑ์ยาสูบ พิมพ์ในภาษาอังกฤษบนพื้นผิวด้านหนึ่งและภาษามาเลเซียบนพื้นผิวอีกหน้าหนึ่ง โดยให้ยาสูบแต่ละประเภทมีคำเตือนแต่ละแบบคณะในจำนวนเท่าๆ กัน มีข้อความ “มีสารนิโคตินและน้ำมันดินซึ่งทำให้เสพติด” และ “ห้ามจำหน่ายแก่ผู้มีอายุต่ำกว่า 18 ปี” ไม่อนุญาตให้มีคำที่ทำให้เข้าใจผิดเครื่องหมายการค้าภาพและสัญลักษณ์ที่ก่อให้เกิดการเข้าใจผิด

ความหลากหลายของกฎหมายในภาพรวม

ก่อนที่ประเทศไทยจะเข้าร่วมเป็นสมาชิก WHO FCTC ในปี ค.ศ. 2004 ประเทศไทยมีกฎหมายหลักที่ควบคุมการควบคุมการบริโภคยาสูบ 2 ฉบับ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1992 (พ.ศ. 2535) แสดงว่าไทยมีเจตนารมณ์ที่จะควบคุมการบริโภคยาสูบก่อนที่จะเป็นสมาชิก ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับหนึ่งครอบคลุม การควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบในส่วนของบรรจุภัณฑ์ การติดฉลากและการโฆษณายาสูบส่งเสริมการขายพระราชบัญญัติอีกฉบับหนึ่งจะคุ้มครองสุขภาพที่ไม่สูบบุหรี่ ตามความใน

พระราชบัญญัติทั้งสองนี้กระทรวงสาธารณสุขได้ออกประกาศตามมาอีกหลายฉบับ ประกาศกระทรวงสาธารณสุขล่าสุด คือฉบับที่ 19 ของปี ค.ศ. 2010 ห้ามสูบบุหรี่ ในทุกสถานที่สาธารณะที่เป็นพื้นที่ในร่ม สถานที่ทำงาน และการขนส่งสาธารณะ สถานที่กลางแจ้งบางแห่ง มีข้อยกเว้นแต่ส่วนของพื้นที่สูบบุหรี่ของสนามบินนานาชาติซึ่งได้กำหนดเอาไว้

แนวโน้มของกฎหมายเพื่อควบคุมการบริโภคยาสูบจะเพิ่มความเข้มข้นมากขึ้น ดังจะเห็นว่าทุกประเทศใน AEC ต่างมีกฎหมายเพื่อควบคุมการบริโภคยาสูบ และกฎหมายเหล่านั้นจะมีการปรับปรุงเพิ่มเติมเป็นระยะเพื่อครอบคลุมค่าเตือนให้มากขึ้น กำหนดสถานที่ปลอดบุหรี่เพิ่มขึ้น แต่ยังมีหลากหลายของหน่วยงานที่จะมีอำนาจในการควบคุม เช่น บางประเทศพระราชบัญญัติให้อำนาจสำนักงานสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นผู้มีอำนาจในการกำหนดสถานที่ปลอดบุหรี่ บางประเทศกำหนดให้กฎหมายเพื่อควบคุมการบริโภคยาสูบอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติอาหารแต่ส่วนมากจะเป็นบทบาทของกระทรวงสาธารณสุข

ทุกประเทศใน AEC เข้าร่วมเป็นสมาชิก WHO FCTC มีเพียงประเทศเดียวที่ไม่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก คือ อินโดนีเซีย แม้ไม่ได้เป็นสมาชิก อินโดนีเซียก็มีกฎหมายตั้งแต่ปี ค.ศ. 2009 แต่ปัจจุบันใช้กฎหมายปี ค.ศ. 2012 เป็นกฏระเบียบของการปกครองหลักในการควบคุมการบริโภคยาสูบ การควบคุมการสูบบุหรี่ของประชาชน บรรจุกัมภ์และการติดฉลาก และการโฆษณาส่งเสริมการขายและการสนับสนุนผลิตภัณฑ์ยาสูบ

การกำหนดสถานที่ห้ามสูบบุหรี่

ทุกประเทศจะต้องมีสถานที่ปลอดบุหรี่ ซึ่งที่กำหนดเหมือนกันทุกประเทศคือห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่สาธารณะ สถานศึกษา และสถานพยาบาล หลายประเทศกฎหมายกำหนดให้ห้ามโดยเด็ดขาด แต่บางประเทศกำหนดให้สูบได้ในบริเวณสูบบุหรี่ ส่วนผับ ดิสโก้ ไนต์คลับ คาสิโน มักจะได้รับอนุญาตให้เป็นสถานที่สูบบุหรี่ได้ สำหรับเวียดนามอนุญาตให้สูบบุหรี่ได้ในมหาวิทยาลัยส่วนที่เป็นกลางแจ้ง ส่วนมาเลเซียอนุญาตให้ ธนาคาร สถาบันการเงิน บริษัทโทรคมนาคมแห่งชาติ บริษัทพลังงานแห่งชาติ และไปรษณีย์ ที่ไม่ใช่เครื่องปรับอากาศแบบรวมศูนย์ เป็นสถานที่สูบบุหรี่ได้ จะห้ามสูบเฉพาะชั้นที่มีเคาน์เตอร์ให้บริการ

การโฆษณา การส่งเสริมการขายและสนับสนุนกิจกรรม

ทุกประเทศใน AEC จะห้ามการโฆษณาผลิตภัณฑ์ยาสูบโดยตรงต่อผู้บริโภค และผ่านสื่อสารมวลชน ยกเว้นอินโดนีเซียซึ่งอนุญาตให้โฆษณายาสูบในโทรทัศน์ และวิทยุได้ระหว่างเวลา 21.30-05.00 แต่ต้องไม่แสดงบุหรี่ปูปร่างของบุหรี่ปราสาทหรือผลิตภัณฑ์ยาสูบหรือการสูบบุหรี่ บางประเทศอนุญาตให้วางโฆษณา ณ จุดขาย หรือรถที่ขนส่ง การสนับสนุนกิจกรรมส่วนมากจะอนุญาตให้ทำได้ เฉพาะที่ในรูปแบบของวัสดุหรือกองทุนในกิจกรรมด้านมนุษยธรรม หรือกิจกรรมเพื่อประโยชน์ต่อสังคม แต่เผยแพร่ชื่อของผลิตภัณฑ์ไม่ได้ ส่วนการสนับสนุนกีฬา คอนเสิร์ตจะทำได้

บรรจุภัณฑ์และการติดฉลาก

ฉลากหรือบรรจุภัณฑ์ของบุหรี่ป็นพื้นที่ซึ่งจะต้องใส่คำเตือนด้านสุขภาพ ซึ่งประกอบด้วยข้อความและรูปภาพ ซึ่งแต่ละประเทศจะมีรูปภาพและข้อความมาตรฐานให้ใช้ เช่น คำเตือนด้านสุขภาพที่กำหนดคือ การสูบบุหรี่ทำให้เกิดมะเร็งปอด มะเร็งปาก การคลอดผิดปกติ ฟันเสีย

นอกจากข้อบังคับเรื่องข้อความและรูปภาพแล้ว ยังกำหนดขนาดพื้นที่ขนาดตัวอักษรและภาษาด้วย ตำแหน่งการวางคำเตือนต้องอยู่บนพื้นที่หลัก เพื่อให้สามารถมองเห็นได้ชัด ห้ามการใช้คำสั่งหรือสัญลักษณ์ที่อาจจะทำให้เข้าใจผิดหรือที่อาจกระตุ้นให้เกิดการบริโภค

ส่วนคำเตือนสุขภาพสำหรับบุหรี่ปริศวันนั้น หลายประเทศรวมทั้งประเทศไทย ยังไม่ได้กำหนดไว้ ยกเว้นสิงคโปร์ที่กำหนดให้มี และยังต้องแสดงหมายเลขโทรศัพท์ของ “สายเลิกสูบบุหรี่” ไว้อีกด้วย

เปรียบเทียบอัตราการสูบบุหรี่ระหว่างประชากรของประเทศใน AEC

ความหลากหลายของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมยาสูบ ย่อมจะทำให้อัตราการสูบบุหรี่ของประชากรแตกต่างกัน ประเทศที่มีการควบคุมอย่างรัดกุมควรจะมีอัตราการสูบบุหรี่น้อย ในขณะที่ประเทศที่ไม่เข้มงวดด้านกฎหมายควรที่จะมีอัตราการสูบบุหรี่สูง ข้อมูลล่าสุดในปี ค.ศ. 2013 ของ WHO รายงานอัตราการ

สูบบุหรี่ในกลุ่มประชากรที่มีอายุมากกว่า 15 ปี ของประเทศต่างๆ โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ตามพฤติกรรมการสูบบุหรี่ คือ Current หรือ ผู้ที่สูบบุหรี่ในปัจจุบัน และ Daily หรือ ผู้ที่สูบบุหรี่เป็นประจำ ในตารางด้านล่างจะนำเสนออัตราการสูบบุหรี่ในกลุ่มประเทศอาเซียน¹⁴

ตามตารางนี้อินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีสัดส่วนประชากรสูบบุหรี่มากที่สุด ทั้งประเภทสูบในปัจจุบันและสูบเป็นประจำ รองลงมาเป็นฟิลิปปินส์และลาว ตามลำดับ ส่วนประเทศที่มีสัดส่วนน้อยที่สุด คือ บรูไนดารุสซาลาม สิงคโปร์ พม่า

ตารางแสดงอัตราการสูบบุหรี่ในประเทศอาเซียนของ current (ผู้ที่สูบในปัจจุบัน) และ daily (ผู้ที่สูบเป็นประจำ)

ประเทศ	Adult prevalence, smoking (%)	
	Current	Daily
สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	35	29
ราชอาณาจักรกัมพูชา	22	21
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	26	21
สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	27	21
ประเทศมาเลเซีย	23	20
ราชอาณาจักรไทย	24	19
สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	23	19
สหภาพพม่า	22	17
สาธารณรัฐสิงคโปร์	n/a	14
บรูไนดารุสซาลาม	18	13

ที่มา : World Health Organization. 2013. WHO report on the global tobacco epidemic. Geneva : World Health Organization.

สรุป

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ในปัจจุบันอินโดนีเซียเป็นเพียงประเทศเดียวเท่านั้นที่ยังไม่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก WHO Framework Convention on Tobacco Control และมีอัตราการสูบบุหรี่มากที่สุดในทุกประเทศของ ASEAN ทั้งผู้ที่สูบบุหรี่ในปัจจุบัน และผู้ที่สูบบุหรี่เป็นประจำ แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อมองดูในรายละเอียดกฎหมายแล้ว เมียนมาร์ยังไม่ได้ระบุงการควบคุมเข้มงวดเท่าประเทศอื่น ๆ อัตราการสูบบุหรี่ถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง

¹⁴ WHO report on the global tobacco epidemic, 2013

สำหรับไทยนั้นเมื่อเปรียบเทียบความเข้มงวดของกฎหมายจะถือว่าเป็นประเทศที่มีกฎหมายเข้มงวดมากกว่าประเทศอื่น ๆ ในด้านการประกาศสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ การโฆษณาประชาสัมพันธ์และการควบคุมการออกแบบผลิตภัณฑ์บุหรี่ยุติ อีกทั้งในปัจจุบันมีการณรงค์การงดสูบบุหรี่อย่างจริงจัง มีการกำหนดอายุในการซื้อและสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ ทำให้ปัจจุบันมีอัตราการสูบบุหรี่ที่ลดลง

ในมุมมองของกฎหมายที่พบว่า กฎหมายประเทศใดเข้มงวดแล้วจะมีผลทำให้อัตราการสูบบุหรี่ลดลงหรือไม่นั้น โดยแท้จริงแล้วกฎหมายเป็นเครื่องมือสำคัญของภาครัฐในการลดการเข้าถึงบุหรี่ยุติของประชาชนในสังคมได้ ข้อเท็จจริงจากการทบทวนวรรณกรรมนี้ สามารถสังเกตได้จากอินโดนีเซียซึ่งยังไม่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก WHO FCTC จะไม่ค่อยเข้มงวดเท่าประเทศอื่น ๆ ในการโฆษณาของอินโดนีเซีย กฎหมายเข้มงวดน้อยกว่า ซึ่งอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ยังส่งเสริมให้เกิดค่านิยมการสูบบุหรี่อยู่ ส่งผลให้ในปัจจุบันนี้อินโดนีเซียมีอัตราการสูบบุหรี่ยังคงสูงแต่อย่างไรก็ตามนอกจากกฎหมายแล้ว ยังต้องคำนึงถึงค่านิยมคนในสังคมด้วยว่ามีมุมมองในการสูบบุหรี่อย่างไร คนในสังคมมีทัศนคติเชิงบวกหรือเชิงลบ กฎหมายเป็นเพียงแค่การจำกัดการรับรู้สื่อของบุคคลในสังคมเท่านั้น สอดคล้องกับข้อมูลของพม่า ซึ่งรายละเอียดการควบคุมกฎหมายแล้ว กฎหมายไม่ได้ระบุอย่างละเอียดเหมือนอินโดนีเซีย แต่กลับพบว่าอัตราการสูบบุหรี่น้อยกว่าอินโดนีเซียอย่างชัดเจน ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงปัจจัยอื่นด้วย เช่น ราคาของผลิตภัณฑ์สูบบุหรี่ว่าประชากรในประเทศสามารถเข้าถึงได้หรือไม่ หรือแม้กระทั่งค่านิยมของคนในสังคมเอง กฎหมายเป็นเพียงแค่เครื่องมือในการลดการเข้าถึงของประชาชนในสังคมเท่านั้น

เอกสารอ้างอิง

- The Campaign for Tobacco-Free Kids. Country Details for Brunei-Darussalam Laws. <http://www.tobaccocontrol.org/legislation/country/brunei-darussalam/laws>. 15 สิงหาคม 2557.
- The Campaign for Tobacco-Free Kids. Country Details for Cambodia Laws. <http://www.tobaccocontrol.org/legislation/country/cambodia/laws>. 8 สิงหาคม 2557
- The Campaign for Tobacco-Free Kids. Country Details for Indonesia Laws. <http://www.tobaccocontrol.org/legislation/country/indonesia/laws>. 6 สิงหาคม 2557

- The Campaign for Tobacco-Free Kids. Country Details for Laos Laws. <http://www.tobaccocontrolaws.org/legislation/country/laos/laws>. 8 สิงหาคม 2557
- The Campaign for Tobacco-Free Kids. Country Details for Malaysia Laws. <http://www.tobaccocontrolaws.org/legislation/country/malaysia/laws>. 11 สิงหาคม 2557
- The Campaign for Tobacco-Free Kids. Country Details for Myanmar Laws. <http://www.tobaccocontrolaws.org/legislation/country/myanmar/laws>. 13 สิงหาคม 2557
- The Campaign for Tobacco-Free Kids. Country Details for Philipines Laws. <http://www.tobaccocontrolaws.org/legislation/country/philipines/laws>. 8 สิงหาคม 2557
- The Campaign for Tobacco-Free Kids. Country Details for Singapore Laws. <http://www.tobaccocontrolaws.org/legislation/country/singapore/laws>. 13 สิงหาคม 2557
- The Campaign for Tobacco-Free Kids. Country Details for Thailand Laws. <http://www.tobaccocontrolaws.org/legislation/country/thailand/laws>. 6 สิงหาคม 2557
- The Campaign for Tobacco-Free Kids. Country Details for Vietnam Laws. <http://www.tobaccocontrolaws.org/legislation/country/vietnam/laws>. 11 สิงหาคม 2557
- WHO FRAMEWORK CONVENTION ON TOBACCO CONTROL. Guidelines for implementation. http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/80510/1/9789241505185_eng.pdf. 11 สิงหาคม 2557
- World Health Organization. 2011. **WHO report on the global tobacco epidemic, 2011 : Warning about the dangers of tobacco**. Geneva : World Health Organization.
- World Health Organization. 2013. **WHO report on the global tobacco epidemic, 2013 : Enforcing bans on tobacco advertising, promotion and sponsorship**. Geneva : World Health Organization.